

Міністерство внутрішніх справ України
Харківський національний університет внутрішніх справ
Науковий парк «Наука та безпека»

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ

Збірник тез доповідей
Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Вінниця, 27 березня 2023 р.)

Вінниця 2023

УДК 336-049.5:346](100)(06)

A43

*Друкується за рішенням оргкомітету
відповідно до доручення Харківського національного університету
внутрішніх справ від 18.01.2023 № 2*

A43 Актуальні питання фінансової безпеки : зб. тез доп. Між-
нар. наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 27 берез. 2023 р.) / МВС
України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Наук. парк «Наука та без-
пека». – Вінниця : ХНУВС, 2023. – 216 с.

У збірнику опубліковано матеріали конференції, присвя-
ченої проблемам забезпечення фінансової безпеки та перспек-
тивам їх вирішення. Матеріали містять обмін результатами на-
укових досліджень, обговорення актуальних питань правових
засад діяльності суб'єктів забезпечення фінансової безпеки
держави, нормативно-правового забезпечення і стану дослі-
дження фінансової безпеки держав та економіко-правових пи-
тань організації фінансової безпеки держав. Науковцями висві-
тлено власне бачення економічних проблем і шляхів вирішення
потенційних фінансових загроз у період воєнного стану.

Видання призначене для науковців, викладачів, фахівців
підприємств і представників органів влади, які займаються пи-
таннями економічного розвитку, студентів.

УДК 336-049.5:346](100)(06)

*Матеріали друкуються за рішенням оргкомітету конференції,
викладені в авторській редакції з незначними коректорськими прав-
ками. Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр і
прізвищ несуть автори. Електронна копія збірника безоплатно розмі-
щується у відкритому доступі на сайті Харківського національного
університету внутрішніх справ (<http://www.univd.edu.ua>) у розділі
«Наука», сторінка «Конференції, семінари та круглі столи»,
а також у репозитарії ХНУВС (<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/>)*

© Харківський національний університет
внутрішніх справ, 2023

роботу економіки в умовах війни. Для цього можуть бути використані різноманітні податкові інструменти, такі як податкові пільги, зниження податкових ставок, введення нових податків та зборів тощо. Важливо забезпечити максимальну прозорість та гнучкість системи оподаткування, щоб вона відповідала потребам сучасної економіки.

Також слід звернути увагу на правове регулювання оподаткування в період воєнного стану, яке має бути прозорим, чітким та зрозумілим для всіх суб'єктів господарювання. Необхідно враховувати міжнародні стандарти та вимоги, щоб запобігти податковим злочинам та корупції.

Список бібліографічних посилань

1. Податковий кодекс України від 24.02.2023 року.
2. С. Децюра «Правила оподаткування під час воєнного стану»
URL: https://buhgalter911.com/uk/news/news-1064_117.html.
3. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану: Закон України від 15.03.2022 № 2120-IX. 2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2120-20#Text>.

УДК 336.71

Єлизавета Михайлівна ЩЕРБИНІНА,

*студентка 3 курсу факультету «Економіка і права»
Харківського національного економічного
університету імені Семена Кузнеця*

БАНКІВСЬКА СИСТЕМА УКРАЇНИ

Сучасний стан економіки України потребує надійної та ефективної банківської системи, яка відіграє важливу роль у стабільності фінансової безпеки, спираючись на яку можна вирішити існуючі економічні та соціальні проблеми розвитку суспільства.

Важливою функцією банківської системи є функція створення грошей і регулювання грошової маси, яка полягає в тому, що банківська система оперативно змінює масу грошей в обігу, та у реалізації цієї функції беруть участь всі ланки банківської системи, і сама вона стосується всіх напрямів банківської діяльності.

Однією з основних функцій банківської системи визнається формування ресурсної бази з метою фінансового забезпечення реального сектору економіки достатніми джерелами ресурсів. Останнім часом, в економіці та банківській системі України відбулися докорінні зміни, що пов'язані з побудовою ринкових засад в країні і негативним впливом світової економічної кризи, тому стан банківської системи залишається актуальним питанням і сьогодні [1, с. 71].

Фінансова система України постійно піддається змінам і впливу з метою стабільності як певних фінансових показників, так і всієї системи. Відмінність фінансової системи полягає в тому, що в ній ці перетворення мають більш виражений характер [2].

У різних країнах банківські системи мають свою специфіку, але є й загальні закономірності їх формування та розвитку. Вчені поділяють банківську систему на три типи:

- розподільча (централізована) банківська система;
- ринкова банківська система;
- банківська система перехідного періоду [3, с. 36].

Для розподільчої системи характерними є такі риси: держава – єдиний власник банків; монополія держави на формування банків; однорівневість банківської системи; централізованість, вертикаль схеми управління; політика єдиного банку; відповідальність держави за зобов'язаннями банків; підпорядкування банків уряду і залежність від його оперативної діяльності; зосередженість кредитних та емісійних операцій в одному банку; призначення керівника банку органом державної влади.

Ринкова система характеризується наступними ознаками: різні форми власності; монополія держави на формування банків відсутня; дворівнева банківська система; децентралізована (горизонтальна) схема управління; політика множини банків; держава не відповідає за зобов'язаннями банків, як і банки не відповідають за зобов'язаннями держави; центральний банк підзвітний парламенту, комерційні банки підзвітні своїм акціонерам, спостережній раді, а не уряду; емісійні операції зосереджені тільки в центральному банку; операції з кредитування підприємств та фізичних осіб виконують тільки комерційні банки; керівник центрального банку затверджується парламентом, керівник комерційного банку призначається його радою [3, с. 37].

Українська банківська система відноситься до перехідного типу, хоча за своєю сутністю вона є найближчою до ринкової системи. Деякі вчені зазначають, що перехідною економіка є в тому ро-

зумінні, що в ній містяться компоненти ринкової банківської системи, проте їх взаємодія ще не досягла необхідного рівня зрілості [3, с. 37].

Закон України «Про банки та банківську діяльність» зазначає, що банківська система України складається з Національного банку України та інших банків, а також філій іноземних банків, що створені і діють на території України відповідно до положень цього Закону та інших законів України [4].

Банківська система залежить від взаємовідносин та взаємозв'язків між банківськими установами та від організаційної структури кожного окремого банку, включаючи його філії та підрозділи, в тому числі й за кордоном. Особливістю структури банківської системи України є нерівномірне розміщення банків за її територією. Нераціональна територіальна структура призводить до жорсткої конкуренції банків у великих промислових центрах та монополізму декількох банків у менш розвинених регіонах [5].

Сьогодні банківська система України – це один із найрозвинутіших елементів господарського механізму, оскільки її реформування було розпочато раніше за інші сектори національної економіки, що визначалося ключовою роллю банків при вирішенні завдань переходу до ринкової економіки.

Отже, банківська система виступає однією з найважливіших частин економічного механізму кожної розвиненої держави, її стан впливає на забезпечення стабільності національної валюти та фінансової безпеки держави в цілому. Тому забезпечення стабільності банківської системи – це першочергове завдання, яке необхідно вирішити Україні на шляху до євроінтеграції.

Список бібліографічних посилань

1. Ягупова К. А. Банківська система України: реалії та перспективи // Проблеми матеріальної культури – Економічні науки. 2014. С. 71-74.
2. Лойко В. В., Павленко В. В. Банківська система України: стан та перспективи розвитку. Ефективна економіка. 2015. № 9. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/9_2015/67.pdf.
3. Савелко Т. В. Банківська система як найважливіший організаційний механізм фінансової системи // Економічна наука. Інвестиції: практика та досвід №23. 2011р. с. 36-38.
4. Про банки і банківську діяльність: Закон України № 2156-III від 21.12.2000. *Урядовий кур'єр*. – 2001. – №8.

Онищенко Ю.І., Кахович Ю.В. Особливості сучасної структури банківської системи України. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2017. Випуск 24. С. 99–103. URL: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_24/2/24.pdf.

УДК 342.9

Олександр Олександрович ЯЛОВИЙ,

*аспірант відділу організації освітньо-наукової підготовки
Харківського національного університету внутрішніх справ*

ДО ПИТАННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

На сьогоднішній день питання міжнародних стандартів адвокатської діяльності є досить важливим і актуальним, оскільки вони спрямовані на підвищення рівня професійної діяльності адвокатів, які відповідають вимогам світових стандартів. Для того, щоб говорити про міжнародні стандарти адвокатської діяльності, спочатку слід розуміти, що таке адвокатура та які завдання вона виконує.

Адвокатура – це система захисту прав і свобод людини та громадянина від дій державних інституцій, а також від посягань приватних осіб. Головним завданням адвоката є захист прав та інтересів клієнта, незалежно від того, на яку сторону він стоїть у справі. Адвокат має дотримуватися законів та етичних норм своєї професії, зокрема міжнародних стандартів адвокатської діяльності. Основним джерелом поняття адвокатури є законодавство, яке регулює цю професійну діяльність. У більшості країн світу адвокатська діяльність регулюється спеціальними законами, наприклад, в Україні це Закон "Про адвокатуру та адвокатську діяльність". У міжнародному праві також існують стандарти та конвенції, які визначають права та обов'язки адвокатів та регулюють адвокатську діяльність.[1]

Один з найважливіших міжнародних документів, які регулюють діяльність адвокатів, це Загальна декларація прав людини 1948 року. Вона встановлює загальні принципи та стандарти поведінки адвокатів та надає їм правовий статус, гарантуючи їм свободу вибору клієнтів, конфіденційність інформації, захист від тиску та переслідування, а також незалежність від державних інституцій.[2]